Lietas Nr. C05020613
Lietas arhīva Nr. SKC-2124-16

LĒMUMS

Rīgā 2016.gada 17.jūnijā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:
tiesnese referente Ļ. Kušnire
tiesnesis V. Maksimovs
tiesnese M. Senkāne

rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ blakus sūdzību par Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2016.gada 17.marta lēmumu, ar kuru izbeigta tiesvedība civillietā /pers. A/ un /pers. B/ prasībā pret Cēsu novada bāriņtiesu par nepatiesu ziņu atsaukšanu un morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu.

Augstākās tiesas Civillietu departaments

k o n s t a t ē j a

[1] /pers. A/ savā un /pers. B/ vārdā 2013.gada 13.februārī cēlis tiesā prasību pret Cēsu novada pašvaldības bāriņtiesu par nepatiesu ziņu atsaukšanu un morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka Cēsu novada pašvaldības bāriņtiesa administratīvās lietas Nr.A420697010 un civillietas Nr.C05034711 ietvaros sniegusi nepatiesas ziņas, norādot, ka 2010.gada 17.jūnijā informējusi Valsts policiju par seksuālās vardarbības pielietošanu pret /pers. B/. Pēc /pers. A/ rīcībā esošās informācijas 2010.gada 17.jūnijā neviens Valsts policijā ar šāda veida iesniegumu nav vērsies. To ievērojot, /pers. A/ lūdz atsaukt nepatiesās ziņas un piedzīt no Cēsu novada pašvaldības bāriņtiesas morālā kaitējuma kompensāciju.

Prasība pamatota ar Latvijas Republikas Satversmes 89., 92., 95., 100., 116.pantu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta 1., 2., 3., 4.punktu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 2.panta 2. un 3.punktu, 5.panta 3.punktu, 6.panta 1., 2., 3., 5.punktu, 9., 18., 20.pantu, 21.panta 1.punktu, 24.panta 3.punktu, 50.panta 3.punktu, 51.panta 3.punktu, 70.panta 1.punktu, 71., 73.pantu, Civillikuma 1635., 1770., 2352.^{1} pantu, ANO 1989.gada 20.novembra Konvencijas par bērnu tiesībām, Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 8., 10., 17.pantu.

[2] Ar Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 23.maija spriedumu /pers. A/ un /pers. B/ prasība pret Cēsu novada bāriņtiesu par nepatiesu ziņu atsaukšanu un morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu noraidīta pilnīgi.

[3] Izskatot lietu sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta 2016.gada 17.martā nolēmusi tiesvedību izbeigt, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 1.punktu.

Civillietu tiesu palāta atzinusi, ka konkrētajā gadījumā strīds izriet nevis no civiltiesiskajām attiecībām, kur dalībnieki ir līdztiesīgi, bet gan no administratīvi tiesiskajām, kas ir subordinācijas jeb pakļautības attiecības.

To ievērojot, Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 132.panta pirmās daļas 1.punktu, bija jāatsaka pieņemt prasības pieteikumu vai arī saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.panta 1.punktu tiesvedība jāizbeidz.

[4] Par Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2016.gada 17.marta lēmumu /pers. A/ iesniedzis blakus sūdzību, lūdzot lēmumu atcelt un izskatīt lietu pēc būtības.

Blakus sūdzībā norādīts, ka Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta nav: 1) vērtējusi Cēsu novada bāriņtiesas rīcību, sniedzot nepatiesas ziņas; 2) ņēmusi vērā, ka /pers. A/ un /pers. B/ nodarīts morālais kaitējums.

[5] Pārbaudījis lietas materiālus un izvērtējis blakus sūdzības motīvus, Civillietu departaments atzīst, ka pārsūdzētais lēmums atstājams negrozīts.

[5.1] Tiesības uz tiesas aizsardzību pieder pie cilvēka pamattiesībām, kuru īstenošanu garantē Latvijas Republikas Satversme.

Civilprocesa likuma 1.panta piektajā daļā noteikts, ka katrai fiziskajai un juridiskajai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst Civilprocesa likuma 127.panta pirmajā daļā noteiktajam, ka jebkura pilngadīga un rīcībspējīga persona var celt tiesā prasību, lai aizstāvētu savas aizskartās vai apstrīdētās civilās tiesības.

No iepriekš norādītā nepārprotami izriet, ka vispārējās jurisdikcijas tiesā, šajā gadījumā Vidzemes apgabaltiesā, ir ceļamas prasības, ja aizskartas vai apstrīdētas personas tiesības, kas izriet no civiltiesiskajām attiecībām. Proti, civilprocesā strīds vienmēr saistīts ar noteiktām civiltiesiskām attiecībām.

Turklāt Civilprocesa likuma 127.pantā noteiktās prasības tiesības realizējamas atbilstoši Civilprocesa likumā noteiktajām prasībām, t.i., prasību tiesā var celt tikai gadījumā, ja ievēroti likumā noteiktie lietas pakļautības, piekritības, atsevišķu strīdu izskatīšanas kārtības speciālie noteikumi.

Civilprocesa likuma 132.panta pirmajā daļā minēti prasības pieteikuma nepieņemšanas pamati, tostarp, tiesnesis atsakās pieņemt prasības pieteikumu, ja strīds nav pakļauts tiesai (Civilprocesa likuma 132.panta pirmās daļas 1.punkts).

[5.2] /pers. A/ lūdz tiesu uzlikt par pienākumu Cēsu novada pašvaldības bāriņtiesai atsaukt ziņas, kuras sniegtas administratīvās lietas Nr.A420697010 un civillietas Nr.C05034711 ietvaros.

Vispārējās jurisdikcijas tiesā tiek pieņemtas prasības par goda un cieņas aizskaršanu, ja ziņas publicētas presē, pārraidītas pa radio, televīziju,

izmantojot masu informācijas līdzekļus vai ja tās izziņotas citā veidā (mutvārdos) nenoteiktam personu lokam. Konkrētajā gadījumā ziņas, kuras /pers. A/ uzskata par godu un cieņu aizskarošām, nav izziņotas, izmantojot masu informācijas līdzekļus vai citā veidā nenoteiktam personu lokam, bet gan norādītas tiesu nolēmumos. Tādējādi strīds nepastāv par civilajām tiesībām, un šāds pieteikums, kā to pamatoti norādījusi Civillietu tiesu palāta, nav pakļauts izskatīšanai tiesā Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā, tādēļ tiesvedība pamatoti izbeigta.

[5.3] Ņemot vērā iepriekš minēto, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2016.gada 17.marta lēmuma atcelšanai nav tiesiska pamata, un tas atstājams negrozīts, bet /pers. A/ blakus sūdzība noraidāma.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 1.punktu Augstākās tiesas Civillietu departaments

n o l ē m a

Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2016.gada 17.marta lēmumu atstāt negrozītu, bet /pers. A/ blakus sūdzību noraidīt.
Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese Ļ. Kušnire
Tiesnesis V. Maksimovs
Tiesnese M. Senkāne